

prima instanță - V. Micu,
instanța de apel - L. Bulgac, L. Popova, A. Gavrilă,

DECIZIE

09 decembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței,
Judecători

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de recurentul societatea cu răspundere limitată „Rom-Com-Cereal”,

în pricina civilă înaintată societatea pe acțiuni „Plovdiv” împotriva societății cu răspundere limitată „Rom-Com-Cereal” cu privire la rezilierea contractelor de locațiune, evacuarea din încăperi, încasarea datoriei și încasarea penalității,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2012, prin care s-a restituit apelul declarat de societatea cu răspundere limitată „Rom-Com-Cereal”,

c o n s t a t ă:

La 30 iulie 2012, societatea pe acțiuni "Plovdiv" s-a adresat în judecată cu cerere de chemare în judecată împotriva societății cu răspundere limitată „Rom-Com-Cereal” în care a solicitat rezilierea contractului de locațiune din 01 mai 2011 încheiat între societatea pe acțiuni "Plovdiv" și societatea cu răspundere limitată „Rom-Com-Cereal”,

- rezilierea contractului de locațiune din 01 iulie 2011 încheiat între societatea pe acțiuni "Plovdiv" și societatea cu răspundere limitată „Rom-Com-Cereal”,
- evacuarea forțată a societății cu răspundere limitată „Rom-Com-Cereal”, din imobilele închiriate de pe bd. Moscova, 6 mun. Chișinău,
- încasarea din contul societății cu răspundere limitată „Rom-Com-Cereal” a datoriei pentru plata chiriei în mărime de 902874 lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea prenețirilor formulate a menționat că în baza contractului de locațiune din 01 mai 2011 societatea pe acțiuni „Plovdiv” în calitate de locator a dat în posesie și folosință societății cu răspundere limitată „Rom-Com-Cereal”,

terasa cu suprafața de 526 m.p., două chioșcuri, barcecu, situate pe bd. Moscova, 6 mun. Chișinău.

În baza contractului de locațiune din 01 iulie 2011 societatea pe acțiuni „Plovdiv” în calitate de locator a dat în posesie și folosință societății cu răspundere limitată „Rom-Com-Cereal”, restaurantul cu suprafața totală de 900 m.p., situat pe bd. Moscova 6, mun. Chișinău și spațiile verzi adiacente.

Potrivit condițiilor contractuale, termenul de dare în locațiune a bunurilor imobile a fost stabilit de către părți, zece ani. Prin contractul de locațiune din 01 mai 2011, părțile au stabilit o plată lunară în mărime de 5000 euro, inclusiv TVA 20%, iar prin contractul de locațiune din 01 iulie 2011 părțile au stabilit plata lunară pentru chirie în mărime de 130000 lei.

Indică că, potrivit actului de verificare a decontărilor din 17 octombrie 2011, la 01 octombrie 2011 societatea cu răspundere limitată „Rom-Com-Cereal” a acumulat o datorie în mărime de 902874 lei, dintre care suma de 411980 lei, datorie pentru chiria terasei, 390000 lei, datoriei pentru chiria restaurantului și suma de 100894 lei, datoriei pentru plata serviciilor locativ comunale.

Susține că locatarul nu și-a îndeplinit obligațiunile contractuale și în temeiul prevederilor art. 906 alin.1) Cod Civil, consideră necesară rezilierea contractului, din motivul că locatarul nu plătește chiria, prevăzută în contract de către părți.

Prin cererea de concretizare a acțiunii (f.d.23-24) societatea pe acțiuni „Plovdiv” a solicitat și încasarea datoriei în mărime de 703650,05 lei pentru materialele de construcției, astfel că la 12 ianuarie 2012 datoria societății cu răspundere limitată „Rom-Com-Cereal” constituia suma de 1 850 753 lei.

Prin cererea finală de concretizare a acțiunii (f.d.50-53) societatea pe acțiuni „Plovdiv” a solicitat;

- rezilierea contractului de locațiune din 01 mai 2011 încheiat între societatea pe acțiuni "Plovdiv" și societatea cu răspundere limitată „Rom-Com-Cereal”,
- rezilierea contractului de locațiune din 01 iulie 2011 încheiat între societatea pe acțiuni "Plovdiv" și societatea cu răspundere limitată „Rom-Com-Cereal”,
- evacuarea forțată a societății cu răspundere limitată „Rom-Com-Cereal”, din imobilele închiriate pe bd. Moscova, 6 mun. Chișinău,
- încasarea din contul societății cu răspundere limitată „Rom-Com-Cereal” a datoriei în mărime de 2 096 199 lei, a penalității în mărime de 925 750 lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 27 iulie 2012, s-a admis acțiunea înaintată de societatea pe acțiuni „Plovdiv”.

S-a reziliat contractul de locațiune din 01 mai 2011 încheiat între societatea pe acțiuni "Plovdiv" și societatea cu răspundere limitată „Rom-Com-Cereal”.

S-a reziliat contractul de locațiune din 01 iulie 2011 încheiat între societatea pe acțiuni "Plovdiv" și societatea cu răspundere limitată „Rom-Com-Cereal”.

S-a evacuat societatea cu răspundere limitată „Rom-Com-Cereal” din încăperile cu suprafața de 526 m.p., două chioșcuri, barcecue și din încăperile cu suprafața de 900 m.p., situate pe bd. Moscova, 6, mun. Chișinău și spațiile verzi

adiacente restaurantului Plovdiv.

S-a încasat din contul societății cu răspundere limitată „Rom-Com-Cereal” în beneficiul societății pe acțiuni „Plovdiv” datoria în mărime de 1 985 560 lei și penalitate în mărime de 2 911 310 lei.

S-a încasat din contul societății cu răspundere limitată „Rom-Com-Cereal” în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 50000 lei.

Nefiind de acord cu soluția primei instanței societatea cu răspundere limitată „Rom-Com-Cereal” la 22 august 2012 a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 27 iulie 2012.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 octombrie 2012, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de societatea cu răspundere limitată „Rom-Com-Cereal” și s-a obligat apelanta să prezinte dovada plății taxei de stat în mărime de 37 500 lei, acordându-i termen până la 29 noiembrie 2012.

S-a explicat apelantului că în cazul neînlăturării neajunsurilor, cererea de apel va fi restituită fără de examinare.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2012 s-a restituit cererea de apel depusă de societatea cu răspundere limitată „Rom-Com-Cereal”.

La 16 octombrie 2015, societatea cu răspundere limitată „Rom-Com-Cereal” a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2012, solicitînd, admiterea recursului, repunerea în termenul de declarare a recursului, casarea încheierii recurate, cu restituirea pricinii în instanța de apel, la faza primii cererii de apel.

În motivarea recursului a invocat că, nu a recepționat încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2012, iar avizul de recepție anexat la materialele dosarului, care atestă recepționarea încheierii, este semnat de către o persoană necunoscută și neîmputernicită.

Susține că la materialele dosarului nu există nici o dovadă care să demonstreze că recurentul societatea cu răspundere limitată „Rom-Com-Cereal” a primit copia încheierii Curții de Apel Chișinău din 25 octombrie 2012 și a încheierii din 29 noiembrie 2012.

Mai susține că sediul juridic al societății cu răspundere limitată „Rom-Com-Cereal” este r-nul Strășeni, localitatea Lozova, iar instanța toată corespondența a expediat-o pe adresa, bd. Moscova, 6, mun. Chișinău, însă aceasta este adresa restaurantului Plovdiv.

Consideră recurentul că i-a fost îngrădit accesul la un proces echitabil, prin care s-au omis principiile fundamentale ale efectuării justiției. În primă instanță nu a avut posibilitatea de a prezenta probe în vederea apărării poziției sale, din motivul necitării legale, iar în instanța de apel nu i s-a comunicat actele de procedură, astfel fiind lipsită de un proces echitabil.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat urmează a fi respins ca fiind tardiv din următoarele considerente.

În conformitate cu art.427 lit. a) Cod de Procedură Civilă, instanță de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Potrivit materialelor cauzei se conchide că, instanța de apel stabilind ședința de judecată pentru 25 octombrie 2012, în cadrul acesteia a intervenit ca apărător a apelantului societății cu răspundere limitată „Rom-Com-Cereal”, avocatul Bălănel Petru, care a înaintat cerere de amânare a ședinței de judecată din motiv că are nevoie de timp pentru a face cunoștință, cu materialele dosarului (f.d.166).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 octombrie 2012 instanța nu a dat curs cererii de apel depusă de societatea cu răspundere limitată „Rom-Com-Cereal” și a obligat apelanta să prezinte dovada plății taxei de stat în mărime de 37 500 lei, pînă la 29 noiembrie 2012.

Nefiind îndeplinite indicațiile date, prin încheierea din 29 noiembrie 2012 instanța a restituit cererea de apel depusă de societatea cu răspundere limitată „Rom-Com-Cereal”.

La 17 decembrie 2012 Curtea de Apel Chișinău a expediat încheierea părților (f.d.183).

În conformitate cu art.425 Cod de Procedură Civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Contrar prevederilor art. 425 Cod de Procedură Civilă, la 16 octombrie 2015 recurentul a declarat recurs, cu depășirea termenului de 15 zile, ceea ce constituie temei în conformitate cu art.427 lit. a) Cod de Procedură Civilă de a respinge recursul, deoarece, exercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea, afară de cazul cînd legea dispune altfel sau cînd partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei.

Astfel, recurentul urma a declara recurs în termen de 15 de zile de la data pronunțării încheierii, adică pînă 14 decembrie 2012 inclusiv, însă recursul a fost declarat la 16 octombrie 2015, cu omiterea neîntemeiată a acestuia, fapt care duce la concluzia că încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2012 este una legală și întemeiată.

Referitor la alegațiile recurentului precum că, potrivit Extrasului din Registrul de stat al persoanelor juridice nr.1689 din 27 ianuarie 2015 sediul întreprinderii este r-nul Strășeni localitatea Lozova, adresă la care societatea cu răspundere limitată „Rom-Com-Cereal”, nu a fost citată, instanța de recurs le consideră nejustificate. Or din materialele pricinii rezultă cu certitudine că, societatea cu răspundere limitată „Rom-Com-Cereal” depunînd cerere de apel împotriva hotărîrii primei instanțe, în cerere de apel indică adresa de corespondență, bd. Moscova, 6, mun. Chișinău, cerere semnată de către directorul întreprinderii, Ursu Ecaterina (f.d.79-80).

Totodată, Colegiul consideră că apelanta în instanța de apel fiind reprezentată de către avocatul Bălănel Petru, care a fost prezent în ședința de judecată din 25 octombrie 2012, și care a cunoscut despre indicațiile instanței și totodată indicînd personal în cererea de apel adresa de corespondență bd. Moscova, 6 mun. Chișinău, nu poate invoca careva motive de necunoaștere a actelor de procedură emise de către instanța de apel.

Colegiul constată că recurentul solicitînd repunerea în termen de declarare a recursului nu a invocat motive întemeiate care ar justifica încălcarea acestui termen ce a dus la depășirea lui și nici nu au prezentat probele care dovedesc

imposibilitatea depunerii recursului în termen (art. 116 alin.(1), (3) Cod de procedură civilă).

Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după expirarea cărora valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Conform jurisprudenței CEDO, participanții procesului de judecată, inițiind proceduri în justiție, urmează să-și asume un rol activ urmărind cu diligență derularea procesului său.

CEDO în hotărârea Ponomaryov vs. Ucraina 3236/03 din 03 aprilie 2008, a statuat că dacă termenul pentru introducerea unei căi ordinare de atac este reînnoit după un interval considerabil și pentru motive care nu par să fie foarte convingătoare, o asemenea decizie ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Curtea a admis că revine în primul rând instanțelor interne să decidă asupra repunerii în termenul de introducere a căii ordinare de atac, dar ele nu se bucură de o marjă de apreciere nelimitată. Instanțele sunt obligate să indice motivele pentru care au acceptat repunerea în termen. Un asemenea motiv ar putea fi, spre exemplu, necomunicarea hotărârii luate în proces de către autoritățile competente ale statului. Chiar și atunci, totuși, posibilitatea repunerii în termen nu ar fi nelimitată, dată fiind obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință.

În conformitate cu art. 56 alin. (3) și 61 alin. (1) Codul de procedură civilă, părțile sînt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Contrar acestor prevederi legale, societate cu răspundere limitată „Rom-Com-Cereal” nu a depus diligența necesară în vederea exercitării căii de atac în termen. Fiind persoană interesată în examinarea acestei cauze, urmau să întreprindă măsuri necesare în termenul legal imperativ indicat de lege.

În asemenea circumstanțe, neepuizînd calea de atac permisă de lege, se prezumă că părțile au fost de acord cu soluția instanței de apel din 29 noiembrie 2012, admițînd în mod tacit efectele actului de dispoziție judecătorească. Or, admiterea spre examinare a unui recurs tardiv va încălca principiul securității raporturilor juridice.

În această ordine de idei, este cert că depunînd cererea de recurs la 16 octombrie 2015 împotriva încheierii pronunțate la 29 noiembrie 2012, adică în afara termenului legal, recurentul a demonstrat o neglijență a drepturilor sale procedurale stipulate în legislația națională.

Soluția instanței de apel privind restituirea cererii de apel depusă de societatea cu răspundere limitată „Rom-Com-Cereal” este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, avînd în vedere că, ține de obligația apelantului de a lua măsurile necesare privind protejarea dreptului său de acces la instanță (cazul Van Hani versus Germania nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge ca tardiv recursul declarat de societatea cu răspundere limitată „Rom-Com-Cereal”.

În conformitate cu art. art. 427 lit. a) art. 425 și 428 alin.1) Cod de Procedură Civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către societatea cu răspundere limitată „Rom-Com-Cereal”.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2012, prin care s-a restituit cererea de apel depusă de societatea cu răspundere limitată „Rom-Com-Cereal”.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,

Svetlana Filincova

Judecători

Maria Ghervas

Dumitru Mardari